

שוברים שתיקה
לוחמים ולוחזמות מספרים על השטחים

12/04/2016

לכבוד:

הרמטכ"ל, רא"ל גדי אייזנקוט
באמצעות כתובת דוא"ל: mapa@idf.gov.il

הנדון: בחינת השפעת המתנחלים על חיילי צה"ל בגדה המערבית

מכובדי,

לאחרונה נחשפו פרטים חדשים לגבי אירוע הירי בעיר חברון, בו ירה חייל צה"ל במחבל פלסטיני פצוע והרגו. בין יתר הפרטים, נחשפה גם מעורבותם העמוקה של חלק ממתנחלי חברון בהתנהלות האירוע עצמו, וכן הקשר שנרקם בין חלק מהחיילים לבין גורמים קיצוניים מקרב אוכלוסיית מתנחלי העיר עוד קודם לאירוע.

כארגון של חיילים וחיילות לשעבר אשר ביצע במרוצת השנים ראיונות עומק עם למעלה מאלף חיילים וחיילות, וכמי ששירתו בעצמם בשטחים ומכירים באופן אישי את היחסים ההדוקים הקיימים בין חיילי צה"ל לבין גורמים, לעיתים קיצוניים מאוד, מקרב אוכלוסיית המתנחלים, התרענו כבר בעבר על הסכנות והקשיים שיחסיים אלה מציבים בפני חיילי צה"ל בביצוע תפקידם (מצ"ב נייר עמדה).

ממאות העדויות שאספנו (מצ"ב לקט עדויות לדוגמא) ושעניינם היחסים בין חיילי צה"ל לבין המתנחלים, עולה כי יחסים ושיתופי פעולה אלה מתפרשים על פני קשת רחבה של תחומים: יחידות צבאיות רבות מוצבות סמוך להתנחלויות ואף בתוכן, אירוח קבוע של החיילים בבתי המתנחלים, הכנסתם של גופים שונים המייצגים את תנועת ההתנחלות לבסיסי צה"ל לשם הצגת סקירות היסטוריות, גיאוגרפיות ופוליטיות המבססות את "הנרטיב המתנחלי", שילובם של המתנחלים בפעילות מבצעית מובהקת - לעיתים כמי שמנחים את החיילים והקצינים בשטח, ואף שיתופם בהליכי קבלת ההחלטות המבצעיות.

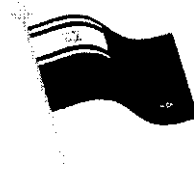
כמפקדו של צה"ל המבקש את טובת החיילים וכמי שאמון על תפקודו המבצעי והערכי התקין והראוי של הצבא ועל ביטחונה של מדינת ישראל, אנו מבקשים שלא תעצום עיניך אל מול התמונה המטרידה העולה מהאירוע בחברון וממכלול העדויות שנאספו על ידינו במהלך למעלה מעשר שנים.

לפיכך, אנו פונים אליך בבקשה להורות על פתיחה בחקירת מהות והשפעת היחסים ההדוקים שנרקמו במרוצת השנים בין המתנחלים לבין כוחות צה"ל הפועלים בשטחי הגדה המערבית, והאופן שבו אלה משפיעים, ולעיתים משבשים, את יכולתם של חיילי צה"ל לבצע את משימותיהם.

בברכה,

יולי נובק, מנכ"לית
ארגון 'שוברים שתיקה'

בלתי מסווג

לשכת הרמטכ"ל

לישראל	ההגנה	צבא
הכללי	ראש המטה	לשכת
העליון	הפיקוד	מזכירות
03-5691120	-	טל'
03-5698296	-	פקס
מנ - 12		תיק:
02000055-17-1424		סימוכין:
תשע"ו	אייר	ז'
2016	מאי	15

לכבוד
מנהל מחלקת איסוף עדויות בארגון "שוברים שתיקה" – מר רון זיידל
ron@shovrimshatika.org מייל:

מר זיידל שלום רב,

הריני לאשר כי פנייתך מיום ה-12 באפריל 2016 התקבלה בלשכת ראש המטה הכללי, להלן התייחסותנו:

אשר לדברך בעניין הימצאות חיילי צה"ל בסמוך לשובים ישראלים ולעיתים בתוך שטחי הישובים, נציין כי הדבר נחוץ לצורך ביצוע משימתם של החיילים, לאור ניתוח של הצורך המבצעי, ההיסטוריה הגזרתית והמצב הביטחוני השורר בכל גזרה וגזרה. במקרים רבים, המענה הביטחוני הנכון והיעיל ביותר מחייב הצבתם של כוחות צה"ל בתוך שטחיהם של ישובים או בסמיכות רבה אליהם וזאת לצד הגנה מרחבית (הצבת כוחות במתקנים ביטחוניים, בצירים ובנקודות נוספות בגזרה).

לעניין הטענות בדבר אירוח חיילים בבתי מתיישבים, נציין כי על פי פקודות הצבא ומדיניות פיקוד המרכז, חיילי הפיקוד מונחים שלא לקבל מתנות ותשורות מאזרחים, ישראלים ופלסטינים כאחד. יחד עם זאת, פיקוד המרכז אינו אוסר באופן גורף השתתפות באירועים מטעם ההתיישבות הישראלית או התארחות של חיילים בבתי תושבים. הדבר מאושר במקרים מסוימים, כחלק ממערכת יחסים מבוקרת, בין הצבא לבין האזרחים עליהם הוא מגן. כך נעשה לאורך השנים אף בישובים באזורים אחרים כמו ביישובי עוטף עזה וגבול הצפון.

הואיל וההשתתפות באירועים מפוקחת בהתאם לפקודות ולאחר הפעלת שיקול דעתם של המפקדים, איננו רואים באירוח מסוג זה או בהשתתפות באירועים מטעם

היישובים (דוגמת אירועי יום העצמאות או חגים אחרים) משום חריגה ממדיניות ראויה ופגיעה במקצועיות החיילים וכשירותם.

יש להדגיש, כי כפי שעולה אף מחלק מהעדויות שצורפו לפנייה, כי חייל שאינו מעוניין לבוא במגע עם ההתיישבות (בהקשר שאינו חלק ממשימותיו), אינו מחויב לכך בשום אופן. עוד יצוין, כי המפקדים מקיימים פיקוח על קשרי החיילים עם התושבים, ומקום בו נוצר חשש להתנהלות שאינה תקינה, ניתנות הוראות ברורות מטעם המפקדים.

עוד נטען במכתבכם כי מתיישבים משולבים בפעילות המבצעית, "כמנחי הכוחות בשטח", בדגש על רכזי הביטחון השוטף בישובים (רבשצ"ים). לעניין זה נדגיש, כי רכזי הביטחון בישובים הינם גורם ביטחוני שהוסמך כדין, והם פועלים במרחבי שמירה מוגדרים בלבד, וכפופים להוראות והנחיות גורמי ההגנה המרחבית בכלל החטיבות. רכזי הביטחון מחזיקים בסמכות אשר ניתנה להם מטעם מפקד פיקוד המרכז, מתוקף הצו בדבר הסדרת השמירה בישובים (יהודה ושומרון) (מס' 432), תשל"א-1971, המסדיר את סמכויותיו של הרבש"ץ. כחלק ממילוי תפקידם, מצופה מהרבש"צים לסייע לכוחות צה"ל ומשטרת ישראל במילוי משימתם, עד כמה שהדבר נדרש, וזאת גם במסירת מידע ותובנות ביטחוניות לכוחות.

יודגש, כי לרבש"צים אין סמכות פיקודית או הירארכית כלפי חיילים, והם נפרדים משרשרת הפיקוד, בהיותם גורם ממונה מטעם המפקד הצבאי, המפעיל סמכותו בהישמע להנחיות הדרג הצבאי.

עוד באותו נושא, נטען כי מתיישבים מסוימים משולבים בתהליכי קבלת ההחלטות, ואף לוקחים חלק בעיצוב המדיניות המבצעית, ולצורך כך ניתנה דוגמה של השתתפות בהערכות מצב תקופתיות של הדרג הצבאי. לעניין זה נציין כי אכן מתקיימים דיונים בשיתוף ההנהגה וגורמי הביטחון המוניציפליים, כנהוג אף במקומות אחרים בישראל, אך קיימת הפרדה ברורה בין דיונים הנערכים עם גורמי ההתיישבות לבין דיונים פנים-צבאיים ומכל מקום, קבלת ההחלטות נעשית בידי הדרג הצבאי המוסמך בלבד.

אשר לטענה לפיה חיילי צה"ל מקבלים הרצאות ותכנים בעלי אופי פוליטי מהאוכלוסייה, הרי שכוחות פיקוד המרכז מונחים שלא להשתתף בכל אירוע בעל נופך פוליטי או מפלגתי ולהפקיד על פקודות הצבא, ואף לא לקבל הרצאות וסקירות מסוג זה.

כפי שצינו לעיל, הטענות במכתבכם הובאו במתכונת כוללנית. לפיכך, לא נוכל, אלא להשיב באופן כללי, כי כוחות צה"ל אחראים על שלומם, ביטחונם והגנתם של

אזרחים ישראלים, יהיו מיקומם והשתייכותם העדתית, הדתית או הפוליטית אשר יהיו. לצורך זה, כוחות צה"ל פועלים לא אחת בתווך בו אזרחים אלו שוהים, ולא מן הנמנע, שלאורך השנים ייווצרו בין כוחות צה"ל ובין התושבים קשרים שונים, כפי שאלה נוצרים אף במקומות אחרים בישראל, בין גופים ביטחוניים אחרים ובין האוכלוסייה בקרבה הם פועלים.

צה"ל רואה בהגנה על האזרחים המתגוררים באזור יהודה ושומרון משימה חשובה ביותר, ומקפיד כי הממשק בין האזרחים הישראלים באזור יהודה ושומרון לבין כוחות צה"ל באזור זה, יתנהל בהתאם לפקודות הצבא ובאופן ראוי ומכובד.

הטענה כי היחסים הקיימים משבשים את יכולתם של חיילי צה"ל למלא משימתם אינה נכונה. אדרבה, הקשר עם האזרח, ובפרט עם בעלי תפקידים ביטחוניים בהתיישבות באזור יהודה ושומרון. הוא מרכיב משמעותי ביכולתו של צה"ל לממש את אחריותו הביטחונית במרחב, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם לפקודות.

אני מודה לך על פנייתך.

בברכה,

רב סחן   נועה הרפז-יוז

ראש מדור כנסת ממשל וציבור

לשכת   הרמטכ"ל